

สภาพการเลี้ยงและขนาดฟาร์มที่มีผลต่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

สุรศักดิ์ วงษ์ศรีมี^{1/} จูตินันท์ วิเศษวงศา^{2/}

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงโคขุนและขนาดฟาร์มที่มีผลต่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินการระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2564 – มีนาคม 2564 ทำการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน จำนวน 154 ราย พบว่า เกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.95 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 9.25 ไร่ เลี้ยงโคขุนเพื่อเป็นอาชีพเสริมร่วมกับทำการเกษตรอย่างอื่น มีพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.64 ไม่เกิน 10 ไร่ โคขุนที่เลี้ยงเฉลี่ย 15.65 ตัวต่อราย พันธุ์โคที่เลี้ยงมากที่สุด คือ โคลูกผสมชาร์โลเลส์ ร้อยละ 42.21 รองลงมาคือ ลูกผสมพื้นเมือง ร้อยละ 33.12 แหล่งน้ำที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้น้ำบาดาล เกษตรกรมีประสบการณ์เลี้ยงโคขุนจนถึงปัจจุบัน เฉลี่ย 4.77 ปี การใช้ประโยชน์จากมูลโคส่วนใหญ่ใช้มูลใส่พื้นที่ปลูกพืช ร้อยละ 92.21 แรงงานเลี้ยงโคขุนใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.00 คน โรงเรือน พบว่า สร้างแยกจากบริเวณบ้านพักเฉลี่ย 1.55 โรงต่อราย มีพื้นที่โรงเรือนต่อโคขุนหนึ่งตัวเฉลี่ย 6.75 ตารางเมตร แหล่งพันธุ์โคที่นำเข้ามาขุนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.73 ซื้อมาจากตลาดนัดค้าสัตว์ โคที่นำเข้ามาขุนมีอายุเฉลี่ย 18.59 เดือน มีน้ำหนักเฉลี่ย 370.53 กิโลกรัม จำนวนโคที่นำเข้ามาขุนต่อรุ่นเฉลี่ย 7.45 ตัว ระยะเวลาที่ใช้เลี้ยงขุนเฉลี่ย 5 เดือนต่อรุ่น น้ำหนักโคขุนที่พร้อมส่งตลาด เฉลี่ย 429.10 กิโลกรัม โคที่นำเข้ามาขุนส่วนใหญ่ร้อยละ 93.51 ไม่มีการตอน แหล่งอาหารหยาบที่ใช้เลี้ยงโคขุน พบว่า มีการใช้อาหารหยาบมาเลี้ยงโคขุนหลายชนิด ได้แก่ วัสดุเหลือใช้จากโรงงานอุตสาหกรรม หญ้าพันธุ์จากแปลงปลูกของตนเอง หญ้าธรรมชาติ ฟางข้าว และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร สำหรับแหล่งอาหารขัณฑ์นำมาเลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.50 ใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวนครั้งที่ให้อาหารขัณฑ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.56 ให้วันละ 2 ครั้ง ให้อาหารขัณฑ์เฉลี่ย 5.50 กิโลกรัมต่อน้ำหนักโค 100 กิโลกรัม

ขนาดของฟาร์มที่มีผลต่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจมากที่สุด ร้อยละ 26.16 เป็นขนาด 11-15 ตัว โดยมีต้นทุนเฉลี่ย $303,565.30 \pm 99701.70$ บาท กำไรเฉลี่ย $79,416.67 \pm 8,738.66$ บาท รองลงมาร้อยละ 22.16 เป็นขนาด 16 ตัวขึ้นไป มีต้นทุนเฉลี่ย $782,516.10 \pm 474,841.34$ บาท กำไรเฉลี่ย $177,000 \pm 59,727.78$ บาท ร้อยละ 14.06 ขนาดฟาร์ม 6-10 ตัว มีต้นทุนเฉลี่ย $257,496.80 \pm 159,000.33$ บาท กำไรเฉลี่ย $36,193.55 \pm 7,124.70$ บาท และร้อยละ 11.47 เป็นขนาดฟาร์ม 1-5 ตัว มีต้นทุนเฉลี่ย $115,848.30 \pm 71,030.26$ บาท กำไรเฉลี่ย $13,288.14 \pm 4,295.35$ บาท

ด้านปัญหาของเกษตรกร พบว่ามีเงินทุนไม่เพียงพอ ต้องการความรู้ด้านวิชาการในการเลี้ยงโคขุนเพิ่มเติม พันธุ์โคที่ต้องการนำเข้ามาขุนไม่เพียงพอ และต้องการโรงฆ่าสัตว์

คำสำคัญ: โคขุน ขนาดของฟาร์ม ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ สภาพการเลี้ยง

เลขทะเบียนวิชาการ: 64(2) - 0216(3) - 109

1/ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

2/ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 39000

Farming conditions and farm size that affect economic returns cattle farming of farmers
in Ubon Ratchathani Province

Surasak Wongsimee^{1/} Titinan Visetvomgsa^{2/}

Abstract

This study aims to study the conditions of cattle farming and farm size that affect the economic returns of farmers in Ubon Ratchathani province. During February 2021 – March 2021 , the data collection was conducted by means of interviews from a sample of cattle farmers. The farmers had an average of 3.95 family members with an average holding area of 9.25 rai, raising cattle for an auxiliary occupation with other agricultural fields. The majority of feed crops are grown at 63.64% up to 10 rai. The most raised cattle varieties are charloles, 42.21 percent of which are native hybrids, 33.12 percent of which are used. Farmers have experienced cattle fattening to date, averaging 4.77 years. 92.21 92.21 2.00 household workers, 2.00 households were found to be built separately from an average of 1.55 houses per person, with an average of 6.75 square meters of greenhouse space per cattle. Most of the cattle breeds that na comes in fattening 72.73 percent are purchased from animal flea markets. The average weight of 370.53 kg is 7.45 kilograms per generation. At 429.10 kg, 93.51% of namakhun cattle were used to feed cattle, including industrial waste. Grass varieties from their own planting plots Natural Grass Rice straw and agricultural waste For the source of condensed food that most of Nama feeds cattle, 87.50% use sargefast food. 91.56% of the condensed feed is given twice a day, feeding an average of 5.50 kg per 100 kg of cattle.

The size of the farm that affects the most economic returns. The average cost was 303,565.30 ± 99701.70 baht, an average profit of 79,416.67 ± 8,738.66 baht. The average cost of 782,516.10 ± 474,841.34 baht averaged profit of 177,000 baht ± 59,727.78 baht. 14.06 Farm size 6 10 pieces with an average cost of 257,496.80 ± 159,000.33 Baht, average profit 36,193.55 ± 7,124.70 baht and 11.47% to 5 farm sizes with an average cost of 115,848.30 ± 71,030.26 Baht, average profit 13,288.14 ± 4,295.35 Baht

On the problems of farmers, there was insufficient funding. Requires more academic knowledge in fattening cattle. Cattle breeds that need insufficient fattening and need slaughterhouses.

Keywords: fattening cattle, farm size, economic return, farming condition

Research Project No.: 64(2) - 0216(3) - 109

¹ Ubon Ratchathani Livestock Office, Mueang District, Ubon Ratchathani Province 34000

² Nong Bua Lamphu Livestock Office, Mueang District, Nong Bua Lamphu Province 39000